

VEJLEDENDE FAGPLANER KÆRET

KÆRHOLM
SKOLE

Folkeskole

Kærholm afdeling Kæret er en specialskole der lovmæssigt går under folkeskoleloven.

Udgangspunktet er – som det anføres i Folkeskolelovens § 18, at:

”Undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, skal i alle fag leve op til folkeskolelovens formål og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.”

Målsætning

Eleverne skal gennem, deres skolegang tilegne sig viden og kompetencer, der giver dem mulighed for at opnå højest mulig grad af selvhjulpethed og selvindsigt samt give dem de bedste forudsætninger for at være deltagende medborgere. Skolen skal være medskaber af livsduelige unge mennesker med mod på livet og lyst til læring. Eleverne skal have de optimale læringsbetingelser for at udvikle deres faglige, sociale og personlige kompetencer med sigte på at opnå en god tilværelse og indgå i en ungdomsuddannelse, hvor deres opnåede kompetencer kan videreudvikles.

Læringssyn

Vi har på Kæret den grundlæggende opfattelse, at læring og trivsel hænger sammen. Derfor arbejder vi altid med et bredt læringssyn, som har fokus på faglige, personlige og sociale kompetencer og elevens generelle trivsel. Det kan for den enkelte elev betyde, at man i en periode har et særligt fokus på et af områderne, for at nå frem til at kunne udvikle sig mere på et andet. Læring sker i samspillet mellem den lærende og omgivelserne og i en tilegnelsesproces, der foregår hos den lærende. Læring foregår både i hverdagslivet og i didaktisk tilrettelagte situationer. Læring er en relationel proces, der foregår i praksisfællesskaber – det kan være det helt lille fællesskab én til én, mindre grupper eller større fællesskaber. Vi har fokus på den læring og udvikling, der finder sted og ønsker at tydeliggøre progressionen både fagligt, personligt og socialt for den enkelte.

Den pædagogiske tilgang og hverdag på afdeling Kæret

Struktur, forudsigelighed, genkendelse og overskuelighed er grundkategorier i elevernes hverdag på Kæret. Dette betyder, at dagligdagen bliver organiseret ud fra den enkelte elevs behov for læring og pauser, og ikke ud fra en traditionel opdeling i undervisning og fritid. Vi har en individuel tilgang til den enkelte elev, hvor viden om eleven og forståelse for handicappet er centralt i forhold til at tilrettelægge optimale udviklingsprocesser, hvor der tages udgangspunkt i elevens nærmeste udviklingszone, i interesser, styrkesider og motivation. For at eleven kan følge med i egen læring og udvikling, bliver der, afhængigt af eleven, arbejdet med synlige mål både fagligt og socialt. Der arbejdes på at skabe meningsfuldhed, forudsigelighed og tydelighed i undervisningen for at skabe bedst mulig læring hos eleven. Et tværprofessionelt team samarbejder omkring eleverne om at møde den enkelte elev på sine behov og skabe læring, udvikling og trivsel.

Faglig udvikling

Vi skaber mulighed for elevens udvikling gennem tilpassede mål og læringsaktiviteter. Det betyder, at vi tilpasser eller formulerer de faglige mål, så de passer til elevens nærmeste udviklingszone.

Idet vi på Kæret ikke kun ser de klassiske skolefag som ren fagfaglighed, men også gør personlig udvikling og sanseintegration til en del af den fagfaglige udvikling, har vi i høj grad også fokus på at målsætte og evaluere disse udviklingspotentialer.

Brug af fagbeskrivelserne

Fagbeskrivelserne skal betragtes som et vejledende redskab for læreren, når denne skal udvælge undervisningsstof og tilgang, som er tilpasset den enkelte elev.

Fagplanerne tager udgangspunkt i en række fag og emner, selvom Kærets undervisning oftest drives som "ikke-fagdelt undervisning" og dermed er mere helhedspræget og ofte med udgangspunkt i temaer og emner.

Den opmærksomme læser vil erfare at fagbeskrivelserne ikke er helt ens. Det skyldes to forhold: For det første er fagene i sig selv af forskellig karakter – fra de meget konkrete håndværksmæssige til de mere teoretiske. - Og for det andet er afsnittene skrevet af forskellige personer, som har kunnet tilføje deres særlige faglige kunnen. Dette er ønsket bevaret i redigeringen. Ikke alle fagområder/emner er medtaget i denne beskrivelse. De udeladte fag/emner dækker områder, der vurderes, ikke er relevante for Kærets elever. Var de det, var eleven formodentlig ikke placeret på Kæret

Udvidede fagbeskrivelser og trinmål

Undervisning på Kæret tager udgangspunkt i elevens aktuelle kompetencer, hvilket i høj grad kan betyde, at undervisningen inddrager viden og færdigheder, som normalt regnes for "overstået" inden skolestarten. Lærerne udvælger derfor i nogen tilfælde stofområder, som traditionelt hører før-skole-alderen til, men som er yderst relevant stof for specialskoleeleven.

Fagene er derfor beskrevet i en bred indholdsmæssig beskrivelsesramme.

Materialet Fælles Mål opererer med begrebet trinmål. Trinmål beskriver populært sagt, hvad eleven skal kunne på bestemte klassetrin. Da Kærets elever ikke udvikler sig med samme kontinuerlige progression som elever i den øvrige folkeskole, er det ikke meningsfyldt at arbejde efter disse trinmål. Det betyder, at den individuelle undervisningsplan og målsætninger for den enkelte elev i sin funktion erstatter trinmålene. Herved bliver disse beskrivelser også af overordentlig stor betydning.

Flere elever på Kæret kommer ikke i nærheden af faglige kompetencer til, at vi som fagpersoner kan anvende Fælles Mål i vores beskrivelser og tilgang. På Kæret anvender vi derfor P-skalaerne- fordi hos elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelser og generelle indlæringsvanskeligheder foregår udvikling og læring langsommere og anderledes end for elever i den øvrige folkeskole. Det betyder, at deres læringsmuligheder og de deraf afledte undervisningsbehov går forud for de mål, der er beskrevet i Fælles Mål for Børnehaveklassen og Folkeskolen. Formuleringen og udviklingen af P-skalaerne har til hensigt beskrive elevers faglige udvikling i dansk og matematik fra 2 mdr. til 6 år, der er de læringsforudsætninger, som Fælles Mål bygger på. Det er hensigten, at P-skalaerne kan bidrage med et fælles sprog om elevernes faglige udvikling på tværs af faggrupper på Kæret.

Fordeling af fagtimer

Fagplanerne er beskrevet fag for fag. Det betyder imidlertid ikke, at undervisningen nødvendigvis er fagopdelt i praksis, således at alle fag har deres timer på ugeskemaet. Tværtimod er tværfaglighed helt essentiel i sin undervisningsform hvor temaer i undervisningen danner grundlag for inddragelse af fagene på forskellige og kreative måder.

God læse- og arbejdslyst ☺

Lærerne og pædagogisk leder Thomas på Kæret

Kommentar før læsningen rigtig kan begynde:

Dansk og matematik er beskrevet separat og indgår ikke i denne samling

Engelsk

Beskrivelse af tilgang til faget engelsk på Kæret.

Om faget.

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole engelsk for alle elever på 3. - 9. klassetrin.

På specialskolen Kæret tager al undervisning udgangspunkt i den enkelte elevs aktuelle kompetencer. Det betyder, at undervisningen i engelsk er underlagt de forudsætninger, den enkelte elev har for at kunne tilegne sig fagets indhold. Den efterfølgende fagbeskrivelse skal forstås ud fra disse forhold. Faget kan optræde som selvstændigt fag/emne i afgrænsede perioder.

Formål for faget.

Formålet med undervisningen i engelsk er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt.

Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om engelsk sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse.

Stk. 2.

Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, indsigt og samarbejde samt styrke elevernes aktive medvirken. Herved skal undervisningen bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3.

Undervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande og derved styrke deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur.

Relation til elevgruppen.

Engelsk er det fremmedsprog, som eleverne møder i populærkultur og slang. Dette bør derfor medtænkes i planlægningen af undervisningen. Nogle klassers aktiviteter kan inddrage oplevelse af det engelske sprog, f.eks. i forbindelse med fester, i musik med engelsksprogede sange, ved fødselsdagssang m.m. For enkelte elevers vedkommende kan der forekomme en vurdering af, at et fokus på engelskundervisning er relevant, og i disse tilfælde kan der tilbydes egentlig undervisning i faget.

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen.

Såfremt undervisning i engelsk skønnes relevant, tages der hensyn til følgende:

- Hovedvægten lægges på det mundtlige arbejde.

- Emneområderne skal dels være konkrete, dagligdags og virkelighedsnære, og de skal appellere til elevernes fantasi.
- De sproglige aktiviteter tilrettelægges således, at eleverne møder en mangfoldighed af oplevelser og sanseindtryk. Praktisk musiske arbejds- og udtryksformer indgår i de sammenhænge, hvor de kan tilføre undervisningen en yderligere dimension.
- Eleverne opbygger igennem undervisningen deres selvtillid som sprogbrugere
- Elevernes nysgerrighed og sproglige opmærksomhed er udgangspunkt for sammenligninger mellem dansk og engelsk sprog

Forslag til temaer og forløb:

- Me and my family
- Colours
- Numbers
- Halloween
- Food
- Merry Christmas
- Body
- Clothes
- Animals
- Weekdays
- Time
- Easter
- Hobbies

Natur/teknik

Beskrivelse af tilgang til faget Natur/teknik på Kæret.

Om faget

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskolefaget natur/teknik for alle elever på 1. - 6. klassetrin.

På specialskolen.

Intentionen med faget er en styrkelse af det naturfaglige område, hvor undervisningen skal tilrettelægges således, at eleverne får mulighed for at eksperimentere og arbejde med praktiske opgaver, og således at eleverne kommer i kontakt med både den natur- og menneskeskabte omverden. At kunne iagttage og bearbejde, få forståelse for fænomener i omverdenen ud fra egne oplevelser og i en helheds sammenhæng. Denne hensigt har til stadighed været prioriteret højt på specialskolen, hvilket bl.a. kan ses gennem en tradition for projektarbejdsformen, hvor elementer fra de naturfaglige fag (og andre fag) integreres. Hele fagets grundholdning kan derfor betragtes som essentielt i og en styrkelse af helhedsundervisningens idé på specialskolen. Man vil derfor uden tvivl finde indhold og arbejdsformer fra faget også på senere alderstrin end 6. klassetrin i undervisningen på specialskolen.

Formål for faget:

Folkeskolelovens formålsparagraf Formålet med undervisningen i natur/teknik er at eleverne opnår indsigt i vigtige fænomener og sammenhænge samt udvikler tanker, sprog og begreber om natur og teknik, som har værdi i det daglige liv. Stk. 2. Undervisningen skal i vidt omfang bygge på elevernes egne oplevelser, erfaringer, iagttagelser, undersøgelser og eksperimenter og medvirke til, at de udvikler praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde. Undervisningen skal vedligeholde og fremme elevernes glæde ved at beskæftige sig med natur, teknik, livsbetingelser og levevilkår samt deres lyst til at stille spørgsmål og lave undersøgelser både inde og ude. Stk. 3. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne udvikler forståelse for samspillet mellem menneske og natur i deres eget og fremmede samfund samt ansvarlighed over for miljøet som baggrund for engagement og handling. Undervisningen skal skabe grundlag og interesse hos eleverne for det videre arbejde med fagene biologi, fysik/kemi og geografi.

Det faglige indhold:

Fælles Mål er rammen om de krav og forslag, der findes til det faglige indhold. De findes i Fælles Mål, faghæfte 13, Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 11, 2004. Der henvises endvidere til: Fælles Mål på www.faellesmaal.uvm.dk – Undervisningsministeriet.

Signalement af faget

De centrale kundskabs- og færdighedsområder (CKF) er:

- Den nære omverden.
- Den fjerne omverden.

- Menneskets samspil med naturen.
- Arbejds måder og tankegange.

I natur/teknik skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de fire områder udvikles som en helhed gennem forløbet fra 1. til 6. klassetrin både i faget natur/teknik, og når natur/teknik indgår i tværgående emner og problemstillinger. De kundskaber og færdigheder, eleverne opnår gennem natur/teknik, er en del af det naturfaglige fundament, som biologi, fysik/kemi og geografi bygger videre på. De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen således, at eleverne får mulighed for at:

- Undre sig, og bruge deres forestillinger og nysgerrighed som udgangspunkt for oplevelser, undersøgelser og eksperimenter i deres nære og fjerne omverden.
- Forstå og opleve, hvorledes naturfaglig viden fremkommer som et samspil mellem menneskers iagttagelser, undersøgelser, læsning, tanker og eksperimenter.
- Udvikle sprog, faglige begreber og evne til at argumentere, vurdere og reflektere.

I relation til elevgruppen:

Eleverne arbejder med natur, teknik, livsbetingelser, levevilkår og samspillet herimellem. Undervisningen skal bygge på elevernes nysgerrighed, undren, arbejdsglæde og udforskning. Disse tre elementer skal for mange af specialskolens elever udvikles, således at deres samlede analyse- og synteseberedskab øges. Det er derfor et vigtigt mål med undervisningen at fremme elevernes evne til at iagttage og bearbejde fænomener i deres omverden. Det er ligeledes undervisningens mål, at eleverne opnår viden om forskellige naturfaglige fænomener til gavn og glæde i deres liv.

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

De praktiske og undersøgende arbejdsformer kan udfoldes på utallige måder afpasset efter opgave, tid, sted og naturligvis den enkelte elevs forudsætninger. I en passende vekselvirkning foregår undervisningen fortrinsvis i klassen, faglokaler, udearealer, i den omgivende natur eller i lokalsamfundet. Før gennemførelsen af iagttagelser, undersøgelser og eksperimenter kan man f.eks. overveje de følgende spørgsmål:

Hvad vil vi prøve at finde ud af?

Hvordan vil vi gøre det? '

Hvilke materialer/udstyr har vi brug for?

Hvad vil vi se efter? Hvornår? Hvor ofte?

Hvad tror vi der sker?

Hvordan kan vi huske (notere) resultaterne?

Hvad viser resultaterne?

Hvad vil vi bruge resultaterne til?

Hvordan kan vi fortælle andre om resultaterne?

Forslag til temaer og forløb:

Den nære omverden

Ådalen

Gåture – turbingo

Bærindsamling

Strand (Marbæk)

Kroppen – legemsdele, uge 6 (sex)

Metaldetektor

Årstider, vind og vejr

Bålplads – finde brænde, hugge brænde, bålregler, optænding, mad på bål. Omvendt fotosyntese

Æbletema

Dyr

Lejrskole Orø – natur, dyrepark, vandring

Bondegårdsbesøg

Cykling/Trafik

Akvarium, fisk

Fiskeri

Bi tema

Insekter – krible/krable

Fugle uge, drageuge, haletudser

Planter – spireforsøg -karse etc.

Den fjerne omverden

Danida ulandskalender.

Solsystemet.

Lande, mad, kultur, sange

Naturens skole ”ibis – hele verden i skole”

Menneskets samspil med naturen

Affaldsuge

Affald/indsamling/sortering/klima

Arbejds måder og tankegange

Navigation, kort (find2learn)

3d briller, Robotter, Lego, ipad – mindcraft, apps.

Links:

Grøn skole: <https://groenskole.dk/>

Bier - https://www.biavl.dk/wp-content/uploads/2021/02/Bier-i-skolen_laerer.pdf

<https://www.biavl.dk/bivenlig/>

Skoven i skolen – webside med ideer

Cfu forsøgskasser.

Pinterest (Science Pre school)

Spejderhjemmeside

Idræt

Beskrivelse af tilgang til faget idræt på Kæret.

Om faget

Ifølge Folkeskoleloven §5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole, faget idræt for alle elever på alle klassetrin.

På specialskolen

I faget benævnes både idræt og motorik, idet undervisningen dækker hele bredden af motoriske kompetencer, fra de tidligste færdigheder til de mere udviklede og traditionelt kendte idrætsaktiviteter.

Idræt betragtes som et basisfag på specialskolen, og det vægtes højt, at alle elever gennem hele skoleforløbet modtager idræts- og motorikundervisning ud fra den enkeltes forudsætninger.

Svømmeundervisningen er en del af tilbuddet, og det tilstræbes, at alle elever får mulighed for at deltage i svømmeundervisningen ud fra egne behov og forudsætninger.

Formål for faget:

Formålet med undervisningen i idræt er, at eleverne gennem alsidige idrætslige oplevelser, erfaringer og refleksioner opnår færdigheder og tilegner sig kundskaber, der giver muligheder for kropslig og almen udvikling.

Stk. 2. *Eleverne skal have mulighed for at udvikle glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.*

Stk 3. *Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.*

I relation til elevgruppen

Målet er:

På specialskolen er målet med undervisningen desuden:

- At motivere eleverne til fysisk aktivitet også uden for idrætstimerne
- At eleverne opnår størst selvhjulpethed i forhold til af- og påklædning og personlig hygiejne.

Undervisningen skal derfor:

- Se bevægelsesaktiviteterne under perspektiver som det legende, det konkurrenceprægede, det udtryksmæssige og eksperimenterende
- Inddrage leg i timerne
- Give eleverne mulighed for at skabe, afprøve, øve, træne, samarbejde, konkurrere
- Tilrettelægge aktiviteter, der udvikler og udvider elevernes begrebsverden
- Give eleverne mulighed for, i forskellige sammenhænge, at udøve idræt med andre elever på samme niveau
- Inddrage fysiske og biologiske forhold, herunder bl.a kost, træningsformer og gode motionsvaner
- Lade omklædning og bad indgå som en naturlig del af undervisningen

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

- Instruktion eller forevisning, hvor en elev indlærer en færdighed f.eks højdespring
- Efterligning, hvor en elev tilegner sig en færdighed ved at lade sig inspirere af en kammerat eller andre idrætsudøvere
- 'følg-mig', hvor eleverne f.eks. lærer en rytme ved at bevæge sig i takt med læreren, uden at aktiviteten afbrydes eller forklares undervejs
- Eksperimenteren, hvor eleverne f.eks arbejder med at afprøve forskellige spring
- Problemløsning, hvor eleverne med forslag, som de afprøver og udvikler med henblik på en løsning, så bestemte kvalitetskrav er opfyldt.

Det er væsentligt at variere metoderne fra lukkede, hvor lærerne bestemmer både indhold og form, til åbne metoder, hvor eleverne finder løsninger inden for givne rammer.

Det er desuden væsentligt:

- At konkretisere opgaven så meget som muligt
- At knytte ord til det, lærerne og eleverne gør
- At tiden mellem ord og handling er så kort som mulig

Ved indlæring af en færdighed er det væsentligt:

- At bruge ros som motivation (gives individuelt)
- Gå frem med meget små skridt (husk at rose for hvert indlært skridt).

Forslag til temaer og forløb

Der er vægt på at bevægelse fylder i flere af fagene på skolen, da det er fordrende for eleverne på skolens læring, og derfor er idræt et fag på Kæret, som ofte kan udføres tværfagligt. Derfor arbejdes der bl.a. med løbestafet, hvor man indtænker tal, farver og former sammen med matematik; ligesom der i dansk kan laves løbediktat. På hvert kort står ordet samt en bevægelse, der skal udføres ved returnering til udgangspunktet.

De første skoleår på Kæret er der fokus på rim og remser, sanglege osv. gennem bevægelses, motoriske, -og rytmiske tilgange.

På skolen tilbyder vi hockey enten som fast undervisning på skemaet eller som et forløb i idrætsundervisningen. Det gør vi blandt andet, fordi vi har tradition for at der ca. 3 gange om året afholdes hockeystævner med andre specialskoler i Nordsjælland.

Hockeyundervisningen foregår som regel på tværs af grupperne og er derfor med til at skabe en fællesskabsfølelse for hele skolen.

Alle skolens elever tilbydes svømning i løbet af deres skolegang. Skolens varmtvandsbassin bruges primært til vandtilvæning. Her leges og eksperimenteres med kroppen og dens muligheder i vandet. Aktiviteter med at puste over og under vand, flydestillinger, rotationer og små lege udgør undervisningen. Senere arbejdes der på at træde vande samt skabe fremdrift med arme og/eller ben. Når eleven har lært det grundlæggende, tilbydes de svømmeundervisning i den kommunale svømmehal på tværs af egen gruppe. Her udvides svømmekundskaberne ud fra eleven ZNU.

Børneyoga er også en del af idrætsundervisningen på skolen. Eleverne har hver deres yogamåtte i en rundkreds og oplever derfor at være en del af fællesskabet - uanset udfordringer/formåen. Børneyoga er med til at øge elevernes kropsbevidsthed, koncentration og fokus samt træne kroppens styrke, smidighed og balance. Mange sanser bliver sat i spil via legen i børneyoga. Oftest har lektionen et tema så som årstiden, højtider, cirkus, rim og remser mv. eller tværfaglige emner, som eleverne er i gang med i deres klasse. Yogalektionen afsluttes altid med en afspænding/yogasøvn, hvor nervesystemet får mulighed for at falde til ro og hvor alle aktiviteterne/indtrykkene og evt. ny viden fra yogatemaet har mulighed for at blive implementeret i kroppen.

På Kæret vægter vi rytmik højt. Vi tager udgangspunkt i sanglege med enkle elementer, som kan udbygges efterhånden. Til sangene benyttes Tegn til Tale. Vi har fokus på de grovmotoriske færdigheder, som krybbe, kravle, rulle, løbe og hoppe, alt sammen på gennem en legendetilgang. Vi bevæger os i musik med forskellige tempi, planer og retninger. Vi laver små serier og danse til musik.

Vi har et tæt samarbejde med høre/talelærer, fysio- og ergoterapeuter, som hver uge deltager på både multihold og multisvømning. På multihold arbejder eleverne 1-1 med en personale. De arbejder ud fra ZNU i forhold til de grovmotoriske udvikling.

Multisvømning tager udgangspunkt i Halliwick svømning. Der anvendes ingen form for flyderedskaber i undervisningen. Indtil svømmeren kan klare sig selv i vandet bliver eleven støttet af instruktøren. Det langsigtede mål for den enkelte er at kunne bevæge sig frit og uafhængigt i vandet.

På Kæret benytter vi dagligt vores nærmiljø til korte såvel som lange gåture, i særdeleshed i det natursmukke Ådalen der rummer både skov, søer, broer, legepladser, diverse bakker, trapper og brede løbe/gåstier. Dette gør vi for at bidrage til at styrke elevernes mentale og fysiske sundhed og der differentieres ofte i mindre hold hos eleverne, således at tempoet/længden af gåturen tilpasses de enkelte elever. Nogle elever træner deres grovmotorik ved at gå på trapper/bakker i Ådalen, andre løber lange ture og for de elever i kørestol/er gangbesværet er det mindre ture. At gå daglige ture/være aktiv er bevisligt med til at mindske stress, øge elevernes kalorieforbrænding og gøre dem mere undervisningsparate.

Idræts-traditioner for Kæret

- Motionsdag – der løbes i Ådalen
- Para-olympiske lege
- Hockey-stævne
- Svømmestævne

Forslag til kommende traditioner/aktiviteter:

- Olympiade, idrættens dag, atletik, orienteringsløb.

MUSIK

Beskrivelse af tilgang til faget Musik på Kæret

Om faget

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole faget musik for alle elever på 1.- 6. klassetrin samt jfr. folkeskolelovens § 9 mulighed for at tilbyde faget som valgfag på 8. - 10. klassetrin.

Formål for faget:

Folkeskolelovens formålsparagraf Formålet med undervisning i musik er, at eleverne udvikler deres evne til at opleve musik og til at udtrykke sig i og om musik. Undervisningen skal bibringe dem forudsætninger for livslang og aktiv deltagelse i musiklivet og for selvstændigt at kunne forholde sig til samfundets mangeartede musiktilbud. Stk. 2. Gennem aktiv og skabende beskæftigelse med musik skal undervisningen medvirke til elevernes følelsesmæssige og intellektuelle udvikling, udvikling af koncentration og motorik samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab. Stk. 3. Undervisningen skal fremme elevernes forståelse af dansk og udenlandsk musiktradition som en del af kulturlivet, dels således som den indgår i det aktuelle samfundsliv, dels i dens historiske perspektiv.

I relation til elevgruppen

Målet er:

Målet er at lære at bruge sin stemme, artikulation, intonation, synge rent, melodibevidsthed, styre sin stemme og åndedræt, støde-glide-kraftigt-svagt. Den enkelte klasse bør fra skolestart, med og uden akkompagnement, opbygge et udviklingssvarende sangrepertoire, som er genre- og tekstmæssigt alsidigt. Det tilrådes, at hver skole i

fællesskab opbygger et repertoire af sange til brug ved lejligheder, hvor en større gruppe af elever er samlet.

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

Sang:

- Finger-, fagte- og bevægesange, ursang (drillesang/avra for Laura) samt lettere børnesange med og uden akkompagnement. Udviklingsvarende høj- og årstidssange.
- Sanglege. Nye, gamle og egne børnesange, med og uden akkompagnement. Udviklingsvarende høj- og årstidssange.
- Nye, gamle og egne sange og viser, med og uden akkompagnement. Rytmask rap, pop og rock til eget og andres akkompagnement. Svar/spørgsmålssange (to-delt), kanon, simple tostemmige og enkle udenlandske sange.
- Stemmepleje - små øvelser og lege, der har til mål at lære at bruge stemmen rigtigt og varieret, og som styrker melodibevidstheden. (Mundmotoriske øvelser; lege tog, dyr, lave grimasser osv. Øvelser der arbejder med hele stemmens register, samt vejtræknings- og pusteøvelser). Mikrofonen er endvidere et spændende hjælpemiddel i forhold til at lære sin egen stemme at kende, og den kan være med til at give en bevidsthed om stemmens styrkeomfang og muligheder.

Et toneleje, der passer

I arbejdet med sang er det vigtigt at være opmærksom på, at børn har et lysere register end den voksne. Det er vigtigt, at man synger i et toneleje, der passer til eleverne. Hvis ikke man gør det, kan det både være en stopklods for elevernes lyst til at synge og være decideret ødelæggende for elevens stemmeudvikling. Registerspændvidde ca. fra C1 til C2 (C1 = nøglehuls C).

Bevægelse - delmål og indhold

Målet er at få en kropslig fornemmelse af musikkens elementer f.eks. puls, rytme, dynamik og at lære at bruge kroppen som udtryksmiddel og opleve bevægelsesglæde – udvikle fantasi i forhold til kroppens bevægelsesmuligheder. Det kan anbefales, at hver klasse fra skolestart får opbygget et udviklings-svarende bevægelsesrepertoire, som er musikalsk og bevægelsesmæssigt alsidigt. Ligeledes er det en god idé, at skolen opbygger et repertoire af bevægelses-lege/-dansen/-drama/-sange til brug ved lejligheder, hvor en større gruppe elever er samlet. Det kan f.eks. relateres til forskellige højtidsarrangementer.

Musik og bevægelse Sanglege:

Forenklede udgaver af sanglege; få elementer, gentages, varieres og udbygges efterhånden. Ved justeringer og forenklinger kan de fleste benyttes, især hvis kravet om fælles puls falder ud. Det kan så senere komme med i forhold til de elever, der oplever fælles pulsfornemmelse. Rammerne kan ofte være meget strukturerede, også uden at det musikalske går fløjten. Det er vigtigt at fokusere på bevægelsen. Mange elever er ikke i stand til at bruge opmærksomhed både på sang og bevægelse på én gang.

Sange med fagter.

Sange med "tegn til tale". Bevægelse før sang (f.eks. drama, dans, leg m.m.). Sange som optakt til bevægelse (f.eks. drama, dans, leg m.m.).

Kreativ dans:

Dans til musik, hvor musikken styrer og inspirerer dansen. Musik til dans, hvor dansen (bevægelsen) styrer og inspirerer musikken.

Dramatisering:

Forskellige konkrete små skuespil, revyer, teatersport m.m. med optræden for en større gruppe. I forbindelse med dramatiseringer - dans og bevægelse i det hele taget - kan det være en idé at bruge forskellige enkle rekvisitter, som f.eks. tørklæder, papirstimler, stofbaner, vimpler, hatte og masker. Rekvisitterne får eleven til at glemme sig selv, så kroppen kommer til friere udfoldelse i sine bevægelser. Samtidig fremhæves bevægelsens art og karakter, eller elevens forestilling om en forvandling støttes, så de lettere kan identificere sig med de ting eller personer, de skal illudere.

Dans fra forskellige kulturer:

Danske og udenlandske danse, med eller uden eget akkompagnement eller fra bånd eller cd. I tillempet form med få enkle elementer, men gerne med meget udstyr for at styrke det fælles udtryk.

Overvejelser om bevægelse:

- Bevægelse kan være:
- Grovmotorisk/finmotorisk.
- Inde ved kroppen/udefra kroppen.
- Langsom/hurtigt.
- Stigende i tempo/faldende i tempo.
- Noget der sendes videre/modtages.
- Noget der udtrykker følelser.
- Sprog.

Instrumentalspil - delmål og indhold

Det er målet, at elever – om muligt - opnår en vis grad af motoriske færdigheder på forskellige instrumenter. Det er dog ikke muligt for alle. Desuden skal eleverne blive bevidste om regler, rammer og strukturer i samspilssituationer. De skal opleve glæden ved at frembringe et fælles musikalsk udtryk. Instrumentalspil skal forstås bredt, idet det kan spænde fra lydillustration til en tekst, en stemning, et følelsesudbrud eller lignende til egentligt spil på instrument med tekniske krav og mere komplekst tonesprog. I frembringelsen af lyde på instrumenter er kroppens motoriske funktioner en central del, og opmærksomheden rettes derfor på elevens kropsholdning og bevægelsernes koordinationer.

I sammenspilssituationer skærpes elevens opmærksomhed på at være en del af en helhed – at være på og være afventende/lade de andre komme til, at lytte og være klar til at komme ind, at overholde breaks og huske tekst, akkorder og form. Her styrkes netop koncentrationsevnen, motorikken, samarbejdsevnen og social bevidsthed.

Fornemmelse af lyd

Arbejdet med de enkle rytmeinstrumenter (blandt andet trommer, tamburin, koklokke, maracas) er indgangen til en fornemmelse af lydstyrke, dynamik og puls og leder frem mod oplevelsen af en fælles lyd. Toneinstrumenter som marimba, xylofon og keyboard vil give mulighed for at arbejde med små enkle harmonier, to og treklange f.eks. (C-E) eller (C-E-G) eller en enkel rundgang (vamp) over f.eks. fire akkorder (C, Am, Dm, G) samt improvisation over pentaton skala (C, D, E, G, A) med føromtalte rundgang som basis.

Instrumenter

Keyboard og klaver er oplagte instrumenter at bruge i sammenspilssituationer. Her vil mange elever kunne spille enkle grundtoner og basgange. Enkelte elever vil kunne lægge de mest almindelige akkorder (abegreb, dvs. brug af tommel- og pegefinger). El-bassen vil for visse elevers vedkommende være en mulighed i sammenspilssituationer. Enkle sange med to becifringer spilles af bassen i grundtoner f.eks. (A-E) - femte bånd afløst af løs streng på den dybe E-streng. Guitaren vil kun i sjældne tilfælde kunne bruges af elever. Trommesættet vil for de fleste elever være vanskeligt at betjene alene. Det kan måske for nogle elever løses ved, at det deles op, så en elev spiller stortromme – lilletromme og en anden spiller hi-hat. Langt de fleste elever vil kunne profitere af undervisning i stomp, der med sjove rytmer, skraldeinstrumenter og ofte grovmotoriske bevægelser motiverer eleverne til at lære rytmer mere end de almindelige små rytmeinstrumenter.

Musiklære - delmål og indhold

Eleverne stimuleres til at udvikle musikalsk bevidsthed og erkendelse. De får styrket deres færdigheder og får redskaber til at kunne indgå aktivt i egen musikudfoldelse.

Musikalsk bevidsthed

Musikalsk bevidsthed omfatter grundlæggende arbejdet med musikkens delelementer, som tilsammen er bestemmende for musikkens udtryk og budskab. Når eleverne behersker disse seks elementer, har de et vigtigt redskab i forhold til at kunne indgå i en fælles musikudfoldelse.

Musikkens elementer

Puls: Musikkens hjerteslag. At skabe og styrke pulsfornemmelsen, så eleven bliver i stand til at kunne følge en fælles puls. At starte/slutte samtidigt, holde breaks og følges ad igennem den musikalske udfoldelse. At kunne skelne mellem langsom og hurtig og blive i stand til at kunne skifte mellem disse tempoer (opnå tempomobilitet).

Rytme:

- Musikkens spændstighed, karakter og bevægelse i tid. Eleven bliver i stand til at kunne gengive og selv skabe et simpelt rytmemønster. Eleven arbejder med forskellige rytmeværdier og bliver i stand til at kunne skelne disse - lang/kort, 1/4 del - 1/8 delsnoder - pause/hurtigt efter hinanden - gentagelse/skift.

Dynamik:

- Musikkens nuancer. Eleven bliver i stand til at kunne skelne mellem kraftigt og svagt og kan opfatte de mellemliggende nuancer. At kunne veksle i lydstyrke i forhold til egen udfoldelse og dermed skabe en dynamik i udøvelsen.

Tonehøjde:

- Eleven bliver i stand til at kunne opfatte og gengive varierende tonehøjder - høj/dyb/mellem og opnår en større melodisk bevidsthed. Form: Musikkens arkitektur. Eleven bliver i stand til at kunne genkende og gengive elementære musikalske former eks. ABAB (vers omkvæd). Opnår en forståelse for at overholde en bestemt rækkefølge i udførelsen.

Harmoni:

- Musikkens flerstemmige samklang, spænding og fylde. At lære at skelne mellem dur og mol - harmoni/disharmoni. I første omgang handler det om at skelne mellem glad og sørgelig musik. Det er en god idé at arbejde med dette element sent i skoleforløbet. Herunder hører også, at eleven stifter bekendtskab med et varieret udvalg af musikhistoriens forskellige genre og perioder. Oplever forskelle på ældre og nyere musik samt bliver gjort bekendt med nogle af de mest generelle genrebetegnelser (klassisk - pop – folkemusik / dans). Desuden får eleven et kendskab til eksempler på forskellige instrumenter og deres lydudtryk og bliver i stand til at skelne mellem disse (violin, klaver, fløjte, slagtpøj). Det drejer sig om, at eleven får oplevelser med både professionelt og mindre professionelt udført levende musik ved koncerter på og udenfor skolen. Musikalsk skabende arbejde Eleverne eksperimenterer med, hvordan de med krop, stemme og forhåndenværende genstande kan skabe lyd og musikalske forløb. Her deltager eleverne i selve processen med at skabe ny musik, tekst, rytme og bevægelse. Det kan fx være en rytme, der produceres på computeren (her findes programmer, hvor eleverne sætter rytmer ind som byggesten) og herefter skrives der en raptekst til; eleverne skriver en tekst til et kendt stykke musik og laver derefter ny musik til teksten etc.

Musikalsk skabende arbejde

Eleverne eksperimenterer med, hvordan de med krop, stemme og forhåndenværende genstande kan skabe lyd og musikalske forløb. Her deltager eleverne i selve processen med at skabe ny musik, tekst, rytme og bevægelse. Det kan fx være en rytme, der produceres på computeren (her findes programmer, hvor eleverne sætter rytmer ind som byggesten) og herefter skrives der en raptekst til; eleverne skriver en tekst til et kendt stykke musik og laver derefter ny musik til teksten etc.

Hvordan arbejder vi på kæret

Genreforløb - hvor vi går i dybden med de forskellige genrer bla. Klassisk, rock, hiphop, pop, folkemusik.

på skolen har vi trommer, bas, guitar, percussive instrumenter til understøttelse af de forskellige genrer. Man kan også gøre brug Frederikssund musikskole, som er behjælpelige med koncerter på skolen. Vi har før haft cello og violinkoncerter.

Instrumentforløb

Musikkens følelser - et forløb hvor vi dykker ned i musikkens indvirkning på humøret.

Rim og remser

Sangskrivning

Musikken omkring dig – et forløb hvor man finder “instrumenter” på skolen eller ude i naturen. Instrumenter kan f.eks. bruges til div. Stomp lege. Man kan også optage de forskellige lyde og klippe dem sammen til et instrumentalt nummer.

Musik fra 3 verdensdele

Nationalsange

Fællessang

Rytmske lege

De små synger

Vi har fokus på at eleverne kan deltage opmærksomt i legende musikalsk udfoldelse.

Musikken bruges også meditativt og sanseligt ved f.eks. yoga.

Musikfaget rummer mange muligheder for tværfagligt samarbejde. Tværfaglige aspekter kan have karakter af såvel tematiske forløb, hvor et tema belyses fra flere fagligheder, som mere konkrete færdigheds- og vidensområder, der udvikles på tværs af fag.

Musik og idræt har overlappende kompetencer vedrørende kropsligt forankrede færdigheder i forbindelse med musik og bevægelse. Temaer om æstetisk erfaring og kropsligt forankrede færdigheder er på forskellige måder fælles for fagene musik, billedkunst, håndarbejde og sløjd.

Tværfagligt samarbejde mellem musik og sprogfag er nærliggende i forbindelse med ældre og nyere sange, sanglege samt rim og remser, der forener musikalske og sproglige færdigheder.

Historie og samfundsfag aktualiseres i ældre og nyere sange, i musikhistorie og i forbindelse med musikkens funktioner i samfundet.

Salmer indgår centralt såvel i musikfaget som i kristendomskundskab, hvor det derfor er nærliggende at arbejde med tværgående temaer.

Musikfaget kan med fordel indgå i tværfagligt samarbejde med matematik og natur/teknologi om fx notation og instrumentkendskab.

Madkundskab

Beskrivelse af tilgang til faget madkundskab på Kæret

Om faget

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole hjemkundskab for alle elever på et eller flere klassetrin inden for 4.-7. klassetrin.

Fagets formål

Formålet med undervisningen i hjemkundskab er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de bliver i stand til at tage medansvar og udvise omsorg for den virksomhed, der finder sted i hjemmet, og at de opnår indsigt i de vilkår og værdier, dette livsområde har i samspil med natur, kultur og samfund.

Stk. 2. Gennem praktiske, eksperimenterende og skabende opgaver får eleverne mulighed for sansemæssige og æstetiske oplevelser og for at udvikle selvværd og livsglæde, så de i fællesskab med andre og hver for sig får lyst til og bliver i stand til at tage kritisk stilling og handle i hjem og samfund.

Stk. 3. Gennem undervisningen fremmes elevernes forståelse af egen og andres kultur, som den kommer til udtryk i udførelsen af hjemmets opgaver, samt for den betydning, anvendelsen af ressourcer har for miljø, sundhed og livskvalitet. Undervisningen skal lægge op til, at eleverne oplever værdien af et fællesskab og samarbejde, der bygger på ligeværd og tolerance.

På Kæret

På Kæret inddrages faget løbende gennem skoleforløbet som relevante praktiske øvelser under hensyntagen til den enkelte elevs forudsætninger. Faget inddrages for de fleste elevers vedkommende med større vægt i de ældste klasser med det formål at give de ældre elever praktiske færdigheder med hensyn til virksomhed i hjemmet

I relation til elevgruppen

Eleverne kan gennem undervisningen i hjemkundskab:

- udvikle praktiske færdigheder
- lære at forstå betydningen af god orden og hygiejne
- udvikle æstetisk fornemmelse m.h.t. spisning og servering
- tilegne sig viden om sunde spisevaner og ernæringsrigtig kost
- opnå et vist kendskab til varer, indkøbsmuligheder og økonomi
- opnå selvtillid og praktisk erfaring, så de selv kan klare lette ting i hverdagen
- støttes i at kunne indrette sig praktisk, hyggeligt og personligt
- støttes i den motoriske udvikling
- sætte denne praksis i sammenhæng med øvrige aktiviteter i og uden for skolen
- lære at vurdere egne behov og egen formåen
- udvikle ansvarsbevidsthed, hjælpsomhed og social forståelse ved at opgaverne oftest udføres i samarbejde
- forstå, at maden ikke blot er noget, der "kommer af sig selv" - bliver serveret - men at den skal tilberedes, og at den består af råvarer

Det faglige indhold

Generelt

Fælles Mål er rammen om de krav og forslag, der findes til det faglige indhold. De findes i Fælles Mål, faghæfte 11, Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 10, 2004. Der henvises endvidere til: Fælles Mål på www.faellesmaal.uvm.dk- Undervisningsministeriet.

Der lægges vægt på

- at emner/opgaver udvælges under hensyntagen til den enkelte elevs udviklingstrin
- at planlægning og opgaver foregår i samarbejde med eleverne

- at opgaverne er lystbetonede og så vidt muligt aktuelle
- at eleverne forstår betydningen af, at alle (i klassen/hjemmet) efter evne påtager sig sin del af arbejdet
- at de madvarer, der anvendes, er ernæringsmæssigt forsvarlige
- at faget stimulerer motorikken og sanserne

Signalement af faget

De centrale kundskabs- og færdighedsområder (CKF) er:

- Mad, måltider og livskvalitet
- Fødevarer og håndværk
- Forbrug, miljø og ressourcer
- Hygiejne og sundhed

I hjemkundskab skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de 4 områder udvikles som en helhed på alle fagets klassetrin både i faget hjemkundskab, og når hjemkundskab indgår i tværgående emner og problemstillinger. De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at:

- få kendskab til de vilkår og værdier, hjemmet har i samspil mellem natur, kultur, samfund og historie
- forstå betydningen af anvendelsen af ressourcer for miljø, sundhed og livskvalitet
- opleve med alle sanser i æstetisk og skabende virksomhed
- forholde sig kritisk og udvikle handlemuligheder i forhold til sammenhænge og problemstillinger i hverdagslivet

(Fælles Mål hæfte 11)

• Mad, måltider og livskvalitet

- spisetræning, bordskik herunder generel opførsel i et køkken, evt. besøg på cafeteria eller lignende
- borddækning
- smøre mad, tilberede råkost, lettere varme retter, hygge - og mellemmåltider, åbne dåser og tilberede dem, tilberede færdiglavede mad
- anrette maden dekorativt, lækkert og indbydende

- gode kostvaner

- **Fødevarer og håndværk**

- opbevaring af madvarer

- opvask og oprydning

- mål og vægt

- lettere bageprocesser

- lære at følge en opskrift bl.a. ved hjælp af billeder og "læse" opskriften

- arbejdsstillinger

- redskabslære

- alm. tekniske hjælpemidler (samt risikomomenter)

- planlægning af indkøb, indkøbssedler enten skriftligt eller ved hjælp af billeder

- **Forbrug, miljø og ressourcer**

- økologi og forurening

- sund/usund mad

- ernæringslære og virksomhedsbesøg

- kendskab til penge og deres værdi

- læse/vurdere priser

- vurdere varedeklaration f.eks. fedtindholdet i forskellige varer

- betaling

- regnskab, budget og økonomi

- kendskab til varer og varegrupper

- butikskendskab

- **Hygiejne og sundhed**

- almindelig hygiejne

- hygiejne vedr. mad, køkken og personlig hygiejne i køkkenet

- feje, vaske gulv, støvsuge og vaske skabe og skuffer af

- afrime fryser og køleskab

- sortering og vask af tøj til vaskemaskinen

- tørre tøj i tørretumbler, hænge tøj op, strygning, sammenlægning samt lægge tøj på plads
- almindelige småskader, elementær førstehjælp
- sygdom, feber, lægebesøg og medicin

I relation til elevgruppen på Kæret:

Indholdet i hjemkundskab danner et naturligt forløb. Det begynder med en form for selvhjælps- (og sanse- og motorisk) træning i relevante daglige funktioner og går over i egentlige hjemkundskabsaktiviteter med indføring i stadig flere emner og teknikker. For de ældste elever kan der arbejdes med botræningsaktiviteter, hvor et hjems daglige funktioner afprøves i praksis med den for den enkelte elev størst mulige selvstændighed.

- Eleverne får gennem undervisningen mulighed for at arbejde med match og sorteringsopgaver ift sund og usund mad. Eleverne skal sortere fx chokolade og frugt.
- Eleverne opnår kendskab til over- og underbegreber af hvad sund mad er samt opnår et øget ordforråd ift. de forskellige fødevarers navn og funktioner.
- Eleverne arbejder f.eks. med mad og sundhed i temaer som 'Jord til Bord'. Vi dyrker grøntsager og ser det grønne vokse op og bruger det i madlavning.
- De af vores elever der kan får viden om indkøb og økologi ved at være med til at lave indkøbssedler, handle ind og se på varerne.
- vores elever arbejder med opskrifter. Opskrifterne er understøttet af visuelle vejledninger.
- Vi kan f.eks. arbejde med lande og kulturer som emne; her kan vi inddrage forskellige landes madkultur, hvis man har om Japan kan de smage te og sushi og selv være med til at tilberede det. I nogle grupper arbejdes der mere med elevernes sanser. De skal dufte, røre og smage på forskellige madvarer og fornemmer konsistensen.
- Vi arbejder generelt meget temabaseret på skolen. Vi har f.eks. en fælles æbleuge. Og arbejder tværfagligt med temaer som under overfladen, hvor eleverne skal fange fisk, lære om deres levevis, tilberede dem og spise dem.
- Der er fokus på hygiejne i undervisningen. Eleverne opnår viden om, hvorfor personlig hygiejne i køkkenet er afgørende, så man ikke bliver syg mv.
- Der er også fokus på, hvordan madvarer produceres, og hvordan de skal skylles bl.a. pga. sprøjtemidler eller pga. hvordan madvare i forskellige lande gødes mv.
- Eleverne får gennem arbejdet med madkundskab på Kæret udviklet deres praktiske færdigheder. Skære, rive, mærke, smage, forskellige strukturer i mad.
- Eleverne opnår igennem arbejdet med madkundskab viden om, hvor mad kommer fra, hvorfor hygiejne i køkkenet er vigtigt, samt viden om korrekt fødevarerhåndtering.

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen på Kæret

Der er rigtig stor spredning i elevernes forudsætning for læring, og vi arbejder derfor fokuseret med at skabe læringsmiljøer, der imødekommer den enkelte elevs behov.

Der kan med fordel tages udgangspunkt i tværfaglige temaer, hvor madkundskab er et fantastisk samlende fag på tværs af udfordringer og niveau.

Billedkunst

Beskrivelse af tilgang til faget billedkunst på Kæret.

Om faget billedkunst

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole. Faget billedkunst for alle elever på 1. - 5. klassetrin samt jvf. folkeskolelovens § 9 mulighed for at tilbyde faget som valgfag på 8. - 10. klassetrin.

Billedkunst er et vigtigt udtryksfag. Ikke mindst for elever med verbale vanskeligheder får faget en ekstra vægt, idet eleverne kan få ekstraordinære udtryksmuligheder via den billedskabende proces. Derudover kan billedkunst bidrage væsentligt med kognitive stimulering, f.eks. gennem iagttagelser og den følgende bearbejdelse, opmærksom og koncentration. Faget bidrager til, at eleverne lærer at sammenkoble selve iagttagelsen og ord eller begreber som f. eks farver, former og størrelser. Billedkunst inddrages derfor i mange aktiviteter gennem hele skoleforløbet og bliver især brugt i mange tværfaglige forløb.

Formål for faget

Eleverne skal i faget billedkunst udvikle kompetencer til at opleve, producere og analysere billeder. Eleverne skal blive i stand til at iagttage, reflektere og bruge billedsprog i kommunikative og innovative processer.

Stk. 2. Eleverne skal i arbejdet med plane, rumlige og digitale billeder tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre visuelle udtryks- og kommunikationsformer som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former.

Stk. 3. I faget billedkunst skal eleverne som deltagere i og medskabere af kultur og som del af deres kreative udvikling og æstetiske dannelse udvikle deres kundskaber om kunstens og mediekulturens billedformer, som de fremstår i lokale og globale kulturer.

I relation til elevgruppen

Målet er:

- At styrke den individuelle fantasi, kreativitet, opfindsomhed og nysgerrighed.
- At stimulere kognitivt med hensyn til iagttagelse og perception, koncentration, hukommelse og viden.
- At stimulere følelsesmæssigt.
- At stimulere den motoriske udvikling.
- At give eleverne færdigheder og teknikker, der gavner dem i skolen og i fritiden.
- At udvikle eleverne socialt - deres samarbejdsevne, opmærksomhed og tolerance overfor andre.
- At udvikle den æstetiske sans.
-

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

Der er stor spredning i elevernes forudsætning for læring, og vi arbejder derfor fokuseret med at skabe læringsmiljøer, der imødekommer den enkelte elevs behov.

Forslag til temaer og forløb

Her på skolen arbejder vi som oftest emnerelateret, hvor billedkunst indgår som et tværfagligt fag.

- En kunstners liv
- Kroppen i kunsten
- Kunst i nærområdet, herunder besøg på diverse udstillinger mm
- Farvelære
- Visuel kommunikation gennem medier som fx Ipad, video, plakater, teater
- FN,s verdensmål
- Æbleuge
- Årstider og højtider
- Land Art
- Forskellige teknikker: collage, tryk, grafitti, fingermaling, stilleben

Håndværk og design

Beskrivelse af tilgang til faget håndværk og design - herunder håndarbejde og sløjd.

Om faget håndværk og design

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole fagene håndarbejde og sløjd på ét eller flere klassetrin på 4. - 7. klassetrin samt jvf. folkeskolelovens § 9 mulighed for at tilbyde faget som valgfag på 8. - 10. klassetrin.

På Kæret inddrages faget gennem hele skoleforløbet, hvor det findes relevant. Det kan være som tema eller i andre undervisningsforløb. Al undervisning tager udgangspunkt i den enkelte elevs aktuelle kompetencer. Det betyder, at undervisningen i Håndværk og design er underlagt et udgangspunkt i de forudsætninger, den enkelte elev har for at kunne tilegne sig fagets indhold.

Formål for faget

Eleverne skal i faget håndværk og design gennem praktiske og sansemæssige erfaringer udvikle håndværksmæssige kompetencer til at designe, fremstille og vurdere produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi. Eleverne skal tilegne sig viden og færdigheder om håndværk, forarbejdning, materialer og designprocesser gennem praktisk arbejde i værksteder med forskellige håndværk, primært i tekstil, træ og metal. Faget skal styrke elevernes innovative og entreprenante kompetencer.

Stk. 2. Eleverne skal i arbejdet med håndværk og design lære at forstå samspillet mellem idé, tanke og handling frem til et færdigt produkt. Gennem praktiske håndværks- og designprocesser skal eleverne lære at arbejde undersøgende, problemløsende og

evaluerende, så en kreativ, innovativ og entreprenant tilgang fremmes. Eleverne skal såvel individuelt som i samarbejde gennem stillingtagen og handling opnå tillid til egne muligheder og opleve glæde ved at arbejde med hænderne.

Stk. 3. Eleverne skal gennem håndværk og design opnå forståelse for materiel kultur i elevernes hverdag og i forskellige kulturer og tidsperioder. Eleverne skal tilegne sig forståelse for ressourcer, miljø og bæredygtig udvikling i relation til håndtering af materialer.

I relation til elevgruppen

Målet er:

Det er vigtigt at tage udgangspunkt i elevernes egne ideer og nysgerrighed under hensyntagen til den (fin)motoriske færdighed, som den enkelte besidder.

Eleverne får gennem undervisningen i håndværk og design:

- Støtte i deres motoriske udvikling.
- Udvidet deres begrebsverden gennem arbejde med forskellige materialer og egnede redskaber/værktøjer.
- Indlært hensigtsmæssige arbejdsstillinger og arbejdsvaner, ofte med individuelle hensyn.
- Indlært ordenssans.
- Gode oplevelser ved at skabe og arbejde i forskellige materialer og oplever tilfredsstillelse ved at fremstille ting med en brugsværdi.
- Mulighed for på et tidligt tidspunkt at give udtryk for egne ideer og give disse en konkret udformning.
-

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen.

Der er stor spredning i elevernes forudsætning for læring, og vi arbejder derfor fokuseret med at skabe læringsmiljøer, der imødekommer den enkelte elevs behov.

Forslag til temaer og forløb

Her på skolen arbejder vi som oftest emnerelateret, hvor håndværk og design indgår som et tværfagligt fag.

- FNs verdensmål
- Snitteforløb
- Byggeri
- Udtryksformer og mønstre i stof, perler mm
- Symaskinekørekort
- Fugleemne herunder fuglekasser

- Historiske temaer: vikingerne, stenalderen mm
- Upcycling
- Flette, knytte, strikke, hækle, brodere

Historie

Beskrivelse af tilgang til faget historie på Kæret

Om faget

Ifølge Folkeskoleloven, § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole faget historie for alle elever på 3.- 9. klassetrin.

På specialskolen

På specialskolen tager al undervisning i særdeleshed udgangspunkt i den enkelte elevs aktuelle kompetencer. Det betyder, at også undervisningen i historie er underlagt de forudsætninger, den enkelte elev har for at kunne tilegne sig fagets indhold. Den efterfølgende fagbeskrivelse skal forstås ud fra disse betingelser.

Formål for faget:

Folkeskolelovens formålsparagraf

Formålet med undervisningen er at udvikle elevernes kronologiske overblik, styrke deres viden om og forståelse af historiske sammenhænge og øve dem i at bruge denne forståelse i deres hverdags og samfundsliv. Undervisningen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie, jf. folkeskolelovens formålsbestemmelse.

Stk. 2. Ved at arbejde med udvikling og sammenhænge i det historiske forløb skal eleverne udbygge deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres viden om, forståelse af og holdninger til egen kultur, andre kulturer

samt menneskers samspil med naturen. Undervisningen skal give eleverne mulighed for overblik over og fordybelse i historiske kundskabsområder og styrke deres indsigt i kontinuitet og forandring.

Stk. 3. Undervisningen skal styrke elevernes historiske bevidsthed og identitet og give dem indsigt i, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabte, og give dem forudsætninger for at forstå deres samtid og reflektere over deres handlemuligheder. Undervisningen skal stimulere elevernes evne til indlevelse, analyse og vurdering og fremme deres lyst til at formulere historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden.

I relation til elevgruppen

Målet er:

Historie som fortælling

„Der var engang“ er ikke kun eventyrenes indgangsreplik, men også historieundervisningens. Bevidsthed om historie er en fornemmelse af, at “der var engang”. Har man først sagt disse tre ord, er man godt i gang med en fortælling. Den mest umiddelbare og nærværende formidlingsform for faget historie er da også historier - altså mundtlige fortællinger.

Historie som tilblivelse

Men man kan også arbejde med historie i betydningen tilblivelse. Alle ting, som er blevet til i tiden, har en historie. Eleven selv, forældrene, slægten, skolen, byen, samfundet, folket, transportmidlerne, maden, medierne, husene, landbrugsredskaber, maskiner, legetøj Historie 67 osv. - En tilblivelseshistorie! I denne betydning er det historiske et element, en dimension, i alle mulige emner, temaer og problemstillinger, og kan som sådan indgå naturligt i tværfaglige kombinationer. I undervisningen udfordres elevernes fantasi, indlevelsessevne og evnen til billeddannelse. Indlevelsen kan stimuleres, og kundskaber samtidig konsolideres, ved hjælp af fremstilling af billeder og redskaber, ved udklædning og dramatik, sang og genfortællinger, samt ved at kigge på historiske billeder og genstande og snakke om dem.

Fra det nære til det fjerne

Generelt og i grove træk bør bevægelsen i det historiske arbejde gå fra det personlige og lokalhistoriske videre til det Danmarkshistoriske og dernæst det nordiske, det europæiske og det verdenshistorisk. Mange elementer kan dog spille ind og begrunde, at man bryder med dette mønster. Personer f.eks. eller begivenheder, som gør et ellers „fjernere“ område nærværende for eleverne. (En lejrskole, en ny elev fra et andet land, en medie-begivenhed el. lign.).

Fornemmelse for historie

Målet er ikke at proppe eleverne med historisk detailviden, men at give dem en fornemmelse af historisk tid; at verden er blevet til og stadig forandres. Desuden - at lade eleverne tilegne sig visse historiske fikspunkter, som de kan sætte andre begivenheder i forhold til, eksempelvis: “Da far var dreng”, “Under besættelsen”, “I middelalderen”, “I vikingetiden”, “Før Jesu fødsel” osv. historiske personligheder kan også udgøre sådanne fikspunkter. De 29 punkter på historiefagets kanonliste må betragtes som et forslag til sådanne.

Fremad i tid – eller tilbage i tid

Fra et eller andet punkt i en fjern fortid kan man arbejde sig kronologisk fremad gennem begivenheder og forandringer, til et vist slutpunkt. Det er en traditionel og oplagt måde at arrangere sin undervisning på. De fleste historiebøger følger dette princip. Man kan også, med stor fordel, gøre noget andet. Fra den nutid vi står i kan vi bevæge os bagud til forældrenes og bedsteforældrenes tid. Her ligger vor tids umiddelbare forudsætninger og her findes levende øjenvidner til historien. Herfra kan vi atter søge længere tilbage. Endelig kan man også tage en "rejse med tidsmaskinen" til en given epoke, hvor man "slår sig ned" for at danne sig et mere omfattende indtryk af netop denne periode.

Elevforudsætninger i bredeste forstand

For specialskolernes elever er det ekstra vigtigt, at arbejdet med historie tager udgangspunkt i elevernes forudsætninger og nuværende virkelighedsopfattelse. Men det er værd at bemærke, at elevforudsætninger også kan være kendskab til figurer som Robin Hood, Tor og Odin, Asterix, Quasimodo, Anastasia, Aladdin osv. Figurer, som de kender fra tv, tegneserier og film, og som strengt taget ikke behøver være historiske personer, så længe de blot er placeret i et nogen lunde troværdigt historisk miljø. Sådanne figurer kan man sagtens knytte an til i undervisningen.

Historie og livsmod

Et vigtigt hensyn i undervisningen af eleverne i historie handler om ikke at fokusere for meget på historiens mange frygtelige og tragiske begivenheder, der så nemt springer i Historie 68 øjnene. Store dele af menneskets historie er alt andet end opløftende - med krige, forfølgelser, sygdomme og urimeligheder. Det er nødvendigt at værne om elevernes livsmod. Derfor er en vis takt og fornemmelse for dette nødvendig i omgangen med sådanne emner – især når eleven ikke er så gammel. Heldigvis handler menneskets historie også om dagligdag, håb, forbedringer, fødsler, fredsslutninger og forventninger.

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

Hvordan man i undervisningen på en skole udvælger stoffet, må afhænge af, i hvilket lokalområde skolen ligger, hvilke historiske seværdigheder og mindesmærker der findes at knytte an til, hvilke museer og hvilke begivenheder, der er knyttet til egnen.

Der må også, for den enkelte klasses vedkommende, tages hensyn til elevgruppens forudsætninger og sammensætning. Dette er oplagt, når vi tænker formidling og metode, men det er også relevant i valg af det faglige indhold. Faget handler om Danmarks historie, men også om den lokale historie. Nordisk og europæisk historie eller verdenshistorie er også en både uomgængelig og nødvendig del af fagets horisont. Hvilke dele af historien der skønnes at være dannelsesmæssigt relevant vil altid være et åbent spørgsmål, og ikke mindst for specialskolens elever. Derfor er alder, udviklingstrin og generelle orienteringsparathed også afgørende for valg af indhold.

En form for overordnet kronologisk overblik over historien bør dog under alle omstændigheder være en oplagt målsætning for undervisningen i historie – samlet set.

For at sikre en emnemæssig alsidighed i den samlede historieundervisning, er det værd at erindre sig visse tidsmæssige opdelinger af historien:

Oldtid, middelalder, nyere tid, moderne tid.

Jæger/samlersamfund, nomadesamfund, landbrugssamfund, industrisamfund.

Arkæologisk: Stenalder (ældre og yngre), bronzealder, jernalder.

Århundrede efter århundrede.

Forslag til temaer og forløb

Nogle emner med relevans for de yngste klasser (3. – 6. kl.) kunne passende være følgende:

Ægypten. F.eks. med udgangspunkt i historierne om Josef og hans brødre samt Moses.

Historier fra dansk sagntid. Roar og Helge. Rolf Krake. Amlod. (Saxo)

Vikingetiden. F.eks. ud fra historier om Regnar Lodbrog, Gorm d. Gamle og Harald Blåtand.

Svend Estridsens sønner. Herunder mordet på Knud d. Hellige i Odense.

Storhedstiden under Valdemar d. Store og Valdemar Sejv.

Columbus opdager Amerika.

Chr. II og bondeoprøret/Grevens Fejde.

Carl 10. Gustav går over isen. (Kan efterfølges af Gøngehøvdingens historie).

Tordenskjold.

Bondereformer og hofintriger. En sindssyg konge og stavnsbåndets ophævelse.

Flåden tages, Kbh. bombes og Norge mistes.

Danmarks besættelse. Da bedsteforældrene var børn.

Nogle emner med relevans for de ældre klasser (7. – 9. kl.) kunne være:

Herakles og Odysseus' verden. Det gamle Grækenland.

Cæsar og de andre kejsere. Romerriget.

Danmark tabt og genvundet. Fra Erik Glippings død til Margrete I.

Chr. IV. og hans tid. Hekseprocesser og religionskrige.

Frihedsrevolutioner i USA (1776) og Frankrig (1789).

Enevældens afskaffelse og de slesvigske krige.

Folkevandring fra land til by. Jernbane, industri og arbejderbevægelse.

Nazismen og jødeforfølgelserne.

Man kan betragte historie som en særlig dimension i tværfaglige sammenhænge, og således kan man arbejde med faget i temaer som f.eks. boformer, familieforhold, arbejde, teknisk udvikling, befordringsmidler, hvad man spiste, børns vilkår, krig og fred, fester osv.

Historie som fortælling kan betragtes som en metode i historieundervisningen, men er også en form, der har sine egne metodiske problemer. Fortællingen kan inspirere og begejstre eleverne, hvis den fremføres godt og levende og tager elevernes forudsætninger og forestillingsverden i betragtning. Fortællingen kan suppleres med billedmateriale og historiske genstande.

Det er vigtigt, at eleverne aktivt får mulighed for at bearbejde og udtrykke sig omkring det stof eller den fortælling, de har mødt. Det kan være at fremstille et redskab eller lignende, det kan være at lave billeder, tegneserier, genfortælle og samtale omkring historien. Man kan klæde sig ud, lave drama, lave hørespil, lave videofilm osv. Arbejder man med mere nærliggende historiske perioder, vil det være oplagt at lade eleverne tage ting og billeder med hjemmefra - fra da deres forældre eller bedsteforældre var børn - for ad den vej at motivere eleverne og levendegøre at "der var engang".

Lokalhistoriske emner og indfaldsvinkler

Undervisningen i lokalhistoriske emner tager, som før nævnt, udgangspunkt i hvilket lokalområde skolen ligger, hvilke historiske seværdigheder og mindesmærker der findes på Historie 70 egnen, hvilke museer og hvilke begivenheder, der er knyttet til egnen, samt ikke mindst fortællinger om de centrale lokalhistoriske personligheder, der kan give eleverne forståelse for, at der helt lokalt, også er en historisk baggrund for livet og kulturen.

Litteratur

Almindelig litteraturliste har vi undladt, men vi vil generelt henvise til bibliotekernes samt skolebogsforlagenes nyeste historiebøger. Ældre historiebøger kan dog også rumme brugbare og inspirerende materiale.

Henvisninger til relevante hjemmeside

www.historikerportalen.dk

www.historie.sydfyn.dk

www.lokalhistorisknet.dk

www.dkconline.dk (Fund og Fortidsminder).

www.dmol.dk (Danske Museer Online).

Hvordan arbejder vi med historie på Kæret;

Vi arbejder ofte temabaseret og tværfagligt, hvor vi har emneuger og besøger konkrete museer, hvor det visuelle og praktisk/musiske indgår.

Vikingetiden - besøge Frederikssund Vikingeplads og Roskilde Vikingeskibemuseum ([Museum for vikingernes skibe og søfart: Vikingeskibsmuseet i Roskilde](#)), Nordisk mytologi – Valhalla tegnefilm/serie. CFU Materiale kasser, besøge sagnlandet Lejre. Mad på bål.

2. verdenskrig besøge [2. Verdenskrig – Egholm Museum](#), cfu – de små fagbøger, clio

Dinosaur – i arkæologiens fodspor, materiale kasser fra Clio med bøger og figurer, se dyre spor og lave gipsafstøbninger, evt. Besøge Knutenborg dyrepark – stor dinosaur park.

Da bedste forældrene var børn - inviterer bedsteforældre, skrive breve, klæde sig ud, gamle lege, besøge arbejdermuseet.

Børns rettigheder - Clio forløb, FNs verdensmål, Ulandskalenderen.

Christian den 4. - besøge hans mange bygninger.

De første danskere – clio forløb om Jægerstenalderen i Danmark.

Sigurd og Danmarks Historien - lækker bog og materiale om Danmarkshistorien.

Myter – sjove historie fx Loch Ness og Kong Arthur, Mortens aften etc.

Transport og teknologi gennem tiden – fly, tog, maskiner, biler etc.
Clio har generelt mange gode forløb som hurtigt kan tilpasset vores målgruppe.
Faghæfte “Ideer på tværs” forlaget spiren med hjemmeside med opgaver.
Hjemmeside “Historie Lab”.
Hekse og Sankt Hans’ historie.

Kristendomskundskab

Beskrivelse af tilgang til faget Kristendomskundskab på Kæret

Om faget kristendomskundskab

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole kristendomskundskab for alle elever på 1. til 9. klassetrin - bortset fra det klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted.

Undervisningen i kristendomskundskab tager udgangspunkt i den enkelte elevs aktuelle kompeten-

cer. Det betyder, at undervisningen i faget er underlagt de forudsætninger, den enkelte elev har for at kunne tilegne sig fagets indhold. Den efterfølgende fagbeskrivelse skal forstås ud fra disse forhold. Faget kan optræde som selvstændigt fag/emne i afgrænsede perioder. Normalvis knytter faget sig dog op på en mere tværfaglig og emnebaseret tilgang.

Formål for faget:

Formålet med undervisningen i kristendom er, at eleverne erkender og forstår, at den religiøse dimension har betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og for dets forhold til andre.

Stk. 2.

Undervisningen tager sit udgangspunkt i kristendommen, som denne fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng.

Stk. 3.

Eleverne skal opnå kendskab til de bibelske fortællinger og forståelse af kristendommens betydning for værdigrundlaget i vor kulturkreds. Derudover indgår ikke-kristne religioner og livsanskuelser med henblik på, at eleverne får forståelse af andre livsformer og holdninger.

Stk. 4.

Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne et grundlag for personlig og ansvarlig stillingtagen og handling over for medmennesket.

I relation til elevgruppen

Målet er:

- at eleverne gennem undervisningen får sprog og begreber som sætter dem i stand til - på en enkel måde - at forholde sig til religiøse og eksistentielle spørgsmål
- at eleverne får et vist kendskab til de bibelske tekster
- at eleverne får et vist kendskab til de kirkelige højtider og deres baggrund
- at eleverne får et vist kendskab til kirken og kirkelige handlinger, f.eks. dåb, konfirmation, bryllup og begravelse
- at eleverne gennem arbejde med eksistensspørgsmål får stimuleret deres livsmod og selvverdsfølelse
- at eleverne får større tolerance overfor mennesker med en anden tro og holdning

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

Der er rigtig stor spredning i elevernes forudsætning for læring, og vi arbejder derfor fokuseret med at skabe læringsmiljøer, der imødekommer den enkelte elevs behov.

Forslag til temaer og forløb og didaktiske overvejelser

Det faglige indhold

Generelt

Fælles Mål er rammen om de krav og forslag, der findes til det faglige indhold. De findes i Fælles Mål, faghæfte 3, Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 2, 2004. Der henvises endvidere til:

Fælles Mål på

www.faellesmaal.uvm.dk

- Undervisningsministeriet.

Signalement af faget

De centrale kundskabs- og færdighedsområder (CKF) er:

- Livsfilosofi og etik
- Bibelske fortællinger
- Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng
- Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

I kristendomskundskab skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de fire områder udvikles som en helhed gennem hele skoleforløbet både i faget kristendomskundskab,

og når kristendomskundskab indgår i tværgående emner og problemstillinger.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at:

- uddybe deres erfaringer og oplevelser i mødet med det faglige stof
- forholde sig til den religiøse dimension i tilværelsen og dens betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske, for mellemmenneskelige relationer og for forskellige samfund
- styrke deres indsigt i kristendommen samt andre religioner og livsopfattelser, som de kommer til udtryk i Danmark og resten af verden
- forholde sig til grundlæggende livsspørgsmål og etiske problemstillinger samt handle i overensstemmelse hermed

Livsfilosofi og etik

Under overskriften livsfilosofi og etik kan eleverne arbejde med forskellige "forundrings-spørgsmål" vedrørende tilværelsen, f.eks.:

- Hvor kommer verden fra?
- Hvad sker der, når man dør?
- Hvordan kan man opfatte Gud?
- Hvor kommer mennesket fra?

Også følgende emner er oplagte i forbindelse med kristendomsundervisningen:

- Godt/ondt
- Glæde/sorg
- Fællesskab/ensomhed
- Lykke/ulykke
- Liv/død
- Handicap og normalitet

- Forelskelse, kærlighed og seksualitet
- Retfærdighed/uretfærdighed
- Hvad er et godt liv?
- Tolerance

Eventyr rummer - ligesom mytologiske fortællinger - mange af de nævnte problemstillinger, og de er en god indgangsvinkel. Efterfølgende kan eventyret dramatiseres. Det kan åbne op for, at eleverne oplever på krop og sjæl, hvad det er, der står på spil.

Samtale om de forskellige livsspørgsmål samt rollespil er andre gode muligheder i undervisningen.

Bibelske fortællinger

Det Nye Testaments fortællinger om Jesu fødsel og barndom, dåb og fristelse, lignelser, og Jesu lidelse, død og opstandelse.

I Det gamle Testamente, Urhistorien (Adam og Eva, Kain og Abel), Noahs Ark, Patriarkerne (Abraham, Isak og Jacob), Joseffortællingerne, Moses-historien og fortællingerne om Saul og David.

De bibelske fortællinger bør genfortælles, da genfortælling gør indholdet mere levende og forståeligt. Det samme kan også være tilfældet ved en god oplæsning fra en børnebibel.

Gennem undervisningen præsenteres eleverne for forskellige litterære genrer som f.eks. myter, sagn, legender, lignelser, underberetninger, sange og breve.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Et element i undervisningen kunne være salmer og sange, kirken som bygning, kirkens billeder og øvrige inventar og udvalgte symboler som f.eks. vandet, træet, korset, lys og mørke.

Der kan arbejdes med årets højtider, f.eks. julen, hvor man kan arbejde med krybbespil eller med påsken, midsommerfesten og høstfesten. I et emne som livets højtider kan temaerne være

ritualer i forbindelse med livets overgange som dåb, konfirmation, bryllup og begravelse, og hvad der i andre kulturer svarer hertil.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen kan omfatte:

- udvalgte religiøse grundtanker og deres betydning - de religiøse højtider og religionernes mest iøjnefaldende særpræg, vaner, symboler og forskrifter
- et tema kan være, hvad det vil sige at have en tro
- genfortælling af de gamle gude- og heltehistorier og snak om verdensopfattelsen bag ved disse

Med henblik på faglig fordybelse og elevens alsidige personlige udvikling inddrages en bred vifte af tilgange til faget

Inden for alle forløb kan eleverne arbejde med at:

- lytte og fortælle
- samtale, stille spørgsmål
- debattere og diskutere
- dramatisere
- læse, skrive og tegne
- synge
- iagttage og fremstille billeder
- interviewe
- fremlægge
- benytte audiovisuelle og elektroniske medier
- besøge forskellige kirker

Cases, fortællinger og episoder fra dagligdagen inddrages i arbejdet med etiske vurderinger. Eleverne udvikler deres evne til at sætte sig i andres sted, f.eks. via rollespil

Samfundsfag

Beskrivelse af tilgang til faget samfundsfag på kæret

Om faget

Ifølge Folkeskoleloven § 5 stk. 2 omfatter undervisningen i den 9-årige grundskole faget samfundsfag for alle elever på 8. til 9. klassetrin.

På specialskolen

Faget indgår som et essentielt bidrag til alle undervisningsaktiviteter. Samfundsfag kan optræde såvel som et selvstændigt fag og som et kvalificeret bidrag til tværgående emnearbejder- og projekter gennem elevernes skoleforløb.

Formål for faget:

Formålet med undervisningen i samfundsfag er, at eleverne udvikler lyst og evne til at forstå hverdagslivet i et samfundsmæssigt perspektiv og til aktiv medleven i et demokratisk samfund.

Stk. 2. *Undervisningen skal medvirke til, at eleverne udvikler historie- og samfundsbevidsthed, kritisk sans og færdighed i at iagttage, analysere og vurdere nationale og internationale samfundsforhold og konflikter.*

Stk. 3. *Undervisningen skal bidrage til, at eleverne på baggrund af et personligt tilegnet værdigrundlag deltager aktivt i samfundsudviklingen. Den enkelte elev skal udvikle ansvarlighed for løsningen af fælles opgaver og erhverve viden om samfundet og dets historiske forudsætninger.*

I relation til elevgruppen

Målet er:

Undervisningen i samfundsfag på Kæret tager udgangspunkt i den enkelte elevs aktuelle kompetencer. Det betyder, at undervisning i samfundsfag tager udgangspunkt i de forudsætninger, den enkelte elev har for at tilegne sig fagets indhold. For eleverne på specialskolerne er det vigtigt, at arbejdet med samfundsmæssige problemstillinger tager udgangspunkt i elevernes forudsætninger og aktuelle virkelighedsopfattelse.

Udvikling af historie og samfundsbevidsthed samt aktiv medleven og kritisk sans er de centrale formål for samfundsfag på specialskolerne. Eleverne er i forskellig grad i besiddelse af historie- og samfundsbevidsthed. Ønsket om at kunne forstå sig selv, sin egen hverdag og det samfund, som omgiver og påvirker mennesket, ligger alle nær. Derfor vil indfaldsvinklen for udvikling af bevidstheden altid være i nutiden: Hvad er det for begivenheder, der optager os lige nu? Derefter begiver eleverne sig ud i en undersøgelse og fortolkning af fortiden i bestræbelserne på at kunne fremsætte troværdige forventninger til fremtiden.

På Kæret inddrages elementer fra samfundsfag i skoleforløbet i den grad, elevernes forudsætninger giver mulighed for det. Med hensyntagen til den enkelte elevs kompetencer optræder samfundsfaglige elementer i form af emne- eller projektorienteret undervisning. Udgangspunktet kan være en undren eller vildrede hos eleverne over en begivenhed, som berører deres virkelighed, f.eks. begivenheder, de har set eller hørt om i medierne.

Menneske og stat

Her arbejdes med de demokratiske processer, forskellige demokratiopfattelser, politiske ideologier og partier. Magtens tredeling. Det internationale samfund, konflikter og samspil mellem forskellige stater. Velfærdsamfundet og dets betydning.

Menneske og samfund

Elevernes egne oplevelser bringes i samspil med faglige begreber og teorier. Det sker ved, at eleverne drøfter, undersøger og analyserer sammenhænge mellem på den ene side menneskets fællesskaber og på den anden side værdier og normer. Eleverne bliver bedre til at skelne mellem identitet som udtryk for, hvem de er, og "roller" som udtryk for hvordan de handler i forskellige situationer, f.eks. i skolen, i familien og blandt kammerater.

Desuden kan der arbejdes med velfærdsamfundets betydning for eleverne på specialskolen og med de sociale relationer mellem mennesker.

Der kan også arbejdes med:

- Hvad er penge?
- Hvorfor producerer vi ikke bare flere penge?
- Hvem er rige – hvem er fattige?
- Økonomi i emneuger, skolebuden
- Industri, landbrug, fiskeri

Menneske og kultur

Elevernes interesse for forskellige kulturers værdier og normer skærpes ved, at undervisningen skaber debat om værdier, som eleverne prioriterer højt. Historiske, samfundsmæssige, sociale og familiemæssige forhold inddrages. Der kan gives eksempler på forskellige kulturmøder, hvor der tages udgangspunkt i de værdier, der ligger til grund for religioner og normer. Undervisningen inddrager emner som racisme og menneskerettigheder. Eleverne præsenteres for forskelligartede livsformer i det danske samfund. Der arbejdes med lønarbejderlivsform, karrierebundet livsform og selvstændig livsform. Livsformsbegrebet kan herefter danne udgangspunkt for at arbejde med elevernes egen livsformsbaggrund.

Metodiske overvejelser i forhold til elevgruppen

Faget samfundsfag lægger op til en problemorienteret undervisning, hvor enten et emne eller problemstilling er udgangspunktet. Der inviteres på denne måde til, at elever og lærere i fællesskab opstiller samfundsfaglige problemstillinger. Undervisningen bliver dermed tilrettelagt ud fra samfundsfagets formål, elevernes undren, elevernes lyst til og engagement i at finde svar på deres undren. Det opnås ligeledes ved, at eleverne bliver medskabere og -ejere af det indhold der fremlægges i undervisningen.

Forslag til temaer og forløb

Eleven udvikler og styrker den undersøgende, nysgerrige og analyserende indstilling til tilværelsen med denne metode. Det betyder, at eleverne bør komme ud af klasselokalet for f.eks. at besøge offentlige institutioner som Folketinget, rådhuset, politistation el. lign. På samme måde kan besøg på arbejdspladser, udføre spørgeskemaundersøgelser, foretage undersøgelser, lave interviews mv. bidrage til og styrke elevernes undersøgende, nysgerrige og analyserende indstilling til tilværelsen og faget samfundsfag.

Der kan faciliteres debatter om væsentlige samfundsproblemstillinger der berører eleverne, hvor de kan debattere deres holdninger for, med eller mod hinanden. Der er her også rig mulighed for at få oplysninger og inspiration fra tv, avis, radio mm.

Der kan udover debat også laves iscenesat rollespil der ligeledes bidrager til at tydeliggøre, at synspunkter baserer sig på både værdier og kendsgerninger. Det giver mening, at undervisningen knytter sig til aktuelle begivenheder.